

Forhandling

Mariann Fischer Boel (V):

Jeg vil bare anmode om, at forslaget går tilbage til fornyet udvalgsbehandling inden tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 30: Forslag til lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser. (Lediges muligheder for selvvalgt orlov til uddannelse og selvvalgt deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser m.m.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 8/10 98. Første behandling 22/10 98. Betænkning 2/12 98).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 31: Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. (Tidlig aktivering m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 8/10 98. Første behandling 22/10 98. Betænkning 2/12 98).

Der var stillet 21 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 32: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Udvidet ungeindsats, afkortning af dagpengeperioden, fremrykning af aktivperioden m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 8/10 98. Første behandling 22/10 98. Betænkning 2/12 98. Ændringsforslag nr. 21 af 3/12 98 uden for betænkningen af arbejdsministeren (Ove Hygum)).

Der var stillet 20 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af arbejdsministeren (Ove Hygum).

Lovforslagene og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Siden førstebehandlingen af arbejdsmarkedsreformen har der været forhandlet mellem forligspartierne og arbejdsministeren, nødvendige forhandlinger, bl.a. fordi ministeren i sin udformning af lovforslagene ikke på alle områder havde fulgt den aftale, som ministeren havde indgået med parterne.

Under forhandlingerne er en lang række forhold blevet sat på plads, hvilket fremgår af striben af ændringsforslag og uddybende kommentarer, som kan læses i betænkningen fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg.

Det er f.eks. blevet sat på plads, at ledige stadig står til rådighed for arbejdsmarkedet under selve uddannelsen, også selv om uddannelsen er så kortvarig som 6 uger. Det er blevet sat på plads, at ledige skal melde sig på den første ledighedsdag, også selv om der er tale om de såkaldte G-dage finansieret af arbejdsgiveren. Herefter er G-dage ganske almindelige ledighedsdage, hvor man står til rådighed for arbejdsmarkedet, og ikke blot 2 arbejdsgiverbetalte fridage. Endvidere er arbejdsministerens bemyndigelse til at overlade dele af arbejdsmarkedsindsatsen til andre aktører blevet indsnævret og præciseret.

Alt i alt står vi nu ved andenbehandlingen med et lovkompleks, som Det Konservative Folkeparti helhjertet kan støtte.

Afslutningsvis vil jeg påpege, at når vi som forventet om nogle dage vedtager reformen ved tredjebehandlingen, så har arbejdsministeren fået de arbejdsmarkedspolitiske redskaber stillet til rådighed, som han har ønsket, og Folketinget giver ministeren de bevillinger til gennemførelse af reformen, som han har ønsket, og Folketinget giver endvidere ministeren den udsættelse af reformen på 3 måneder, som han har ønsket.

På den baggrund må vi slå fast med mindst syvtommersøm: Herefter er det ministeren og ministeren alene, der har det politiske og administrative ansvar for, at reformen bliver indfaset i det fastsatte tempo og under fastholdelse af det kvalitetsløft, som med reformen er stillet i udsigt. Sker det, og det forventer vi, så tager den danske arbejdsmarkedspolitik et kæmpe-skridt fremad.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Ud over at jeg vil komplimentere arbejdsministeren for hans nye venner, som overlader alt ansvaret til ministeren, vil jeg godt spørge hr. Knud Erik Kirkegaard: Hvilke sanktioner kan der gives for en ledig, som ikke møder frem på arbejdsformidlingen på en G-dag, hvor der ikke modtages dagpenge?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Hr. Knud Erik Kirkegaard forholdt sig omhyggeligt til de mange ændringsforslag, som regeringen er kommet med, men der er et enkelt ændringsforslag, som er stillet af SF og Enhedslisten, og som jeg godt kunne tænke mig at høre De Konservatives holdning til. Det drejer sig naturligvis om ændringsforslaget, der bringer situationen for de 50-54-årige tilbage til den situation, der var, før lovgivningen blev ændret.

Nu er det sådan, at jeg selvfølgelig godt er klar over, at man føler sig forpligtet af forlig til at gå ind for nogle ting, som man rent faktisk ikke går ind for, når man udtrykker sig politisk, og det er selvfølgelig et problem for De Konservative, at de altså er nødt til at stemme for noget, de ikke er enige i. Men jeg ville dog gerne have, at hr. Knud Erik Kirkegaard heroppefra klart markerede, at det så var det, der var årsagen, og ikke at man faktisk er blevet bragt til at

mene, at det er o.k., at man laver stramninger for de 50-54-årige.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Til hr. Ole Sohn vil jeg blot sige, at det må jo fremgå af de almindelige rådighedsbestemmelser, hvilke sanktioner der kan være tale om.

Til fru Jette Gottlieb vil jeg sige, at vi har været meget betænkelige ved at ophæve særreglen for de kommende 50-54-årige. Derfor er det selvfølgelig et emne, der har været diskuteret grundigt under de drøftelser, vi har haft forligspartierne imellem, og på baggrund af den drøftelse tør vi i dag godt risikere, at denne særregel forsvinder af tre grunde:

For det første er det blevet tydeliggjort, at det er et meget beskedent antal, det drejer sig om. Der er formentlig i størrelsesordenen 600 i øjeblikket i den nuværende aldersgruppe, som er omfattet af særreglen.

For det andet bliver der sat en meget stærkere indsats i udsigt over for den pågældende befolkningsgruppe; alene det, at aktiveringen bliver fremrykket til efter 1 år, har sin betydning. Det, at man har udpeget netop den aldersgruppe som et særligt indsatsområde i 1999, får den betydning, at de kan få mulighed for at få udarbejdet en revideret handlingsplan, hvis de er ved at komme i farezonen. Og her tæller så i øvrigt også det ændringsforslag med, som drejer sig om dem, der først kommer ind under de nye bestemmelser, og som bliver fanget op.

Og endelig for det tredje er der jo også med det her, når det bliver vedtaget, gennemført en regel om, at de pågældende, hvis det skulle gå galt, har muligheden for at bevare retten til efterløn.

Derfor kan vi forsvare at gennemføre det i den form, som det vil få nu.

Ole Sohn (SF):

På Ritzau står der i dag, at arbejdsmarkedsreformen først træder i kraft den 1. april næste år i stedet for fra nytår. Regeringen og de fire forligspartier har udsendt reformen efter kritik fra Landsarbejdsrådet og a-kasserne.

Det er jo en herlig meddelelse at få, specielt når man så også læser den argumentation, som Ritzau henviser til, nemlig betænkningen fra Arbejdsmarkedsudvalget, hvori der står, at begrundelsen er bl.a., at man fra udvalgets side har taget hensyn til Folketingets lovkvalitetskonference, som netop har ytret ønske om, at

der bliver bedre tid til implementering af lovgivning, således at administrative fejl kan undgås.

Det eneste, der er forkert i Ritzautelegrammet, er, at det desværre ikke er Arbejdsmarkedsudvalget, som indstiller det. Arbejdsmarkedsudvalgets flertal blæser højt og flot på, at Folketingets lovkvalitetskonference faktisk har besluttet, at der skal være bedre lovkvalitet, bl.a. også under henvisning til statsministerens ord. Arbejdsmarkedsudvalgets flertal ønsker at sjaske loven igennem pr. 1. januar, og det, Ritzau refererer til – det kan de så få lov til at rette til i morgen – er et ændringsforslag, som SF og Enhedslisten har stillet, og som vi naturligvis håber vil nyde fremme.

Jeg vil godt sige, at A-kassernes Samvirke, Landsarbejdsrådet, gang på gang har kritiseret, at man gennemfører en lov. Nu bliver loven anden- og tredjebehandlet her lige kort før nytår. Den lange række af ændringsforslag, som ligger også fra ministerens side, er der ikke en jordisk chance for Landsarbejdsrådet til at kunne imødegå. Og ministeriet får først lavet vejledninger og bekendtgørelse langt ind i det nye år. Men alligevel skal a-kasserne allerede fra januar redegøre og vejlede medlemmerne om en lov, som de ikke kender de administrative konsekvenser af. Og det er og bliver lovsjusk.

Så derfor håber jeg, at Folketinget her i elvte time vil stemme for det af SF og Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Derudover skal jeg gøre et par bemærkninger til lovforslagene. De ændringer, der er sket undervejs, har ikke taget fat på de helt centrale problemer. SF har fra starten sagt, at vi synes generelt, at det er positivt, at man laver en fremrykket aktiveringsindsats for folk, der er ledige på fuld tid. Der er ingen grund til, at folk skal gå ledige, hvis der er muligheder for at få job.

Men ikke ét eneste sted i L 31, lov om aktivering, er der så meget som én sætning, som giver en forpligtelse til arbejdsgiverne til at udvise et socialt ansvar.

De forslag, som SF tidligere har peget på, om at lave en uddannelses- og personaleplanlægning, som sikrer, at virksomhedernes medarbejdere kan komme på efteruddannelse, og at deres midlertidige fravær kan erstattes af jobrotationsprojekter, hvor arbejdsløse kan komme i ordinær beskæftigelse, er ikke forslag, som koster noget, men som er et reelt alternativ til ak-

tiveringsindsatsen, men de har ikke fundet vej til lovgivningen.

Eller der er det forslag, som LO har peget på: at der skulle gennemføres en form for AER-ordning, som sikrer, at arbejdsgiverne, de private arbejdsgivere, betaler til den private aktivering – altså underforstået at alle arbejdsgivere betaler – hvor de arbejdsgivere, som også bidrager til det sociale ansvar og tager aktiveringspersoner ind, får tilskud fra puljen, mens de, der ikke bidrager til det sociale ansvar, naturligvis heller ikke skal have tilskud.

Det sidste, som ikke har fundet vej, er, at vi i lyset af den kendsgerning, at der sker et fald i antallet af offentlige stillinger, for så vidt angår ordinære job, som bliver erstattet af puljebestemte aktiveringsjob – foreslår, at den trafik ændres og laves om, således at puljebestemte erstattes og vender tilbage til at være egentlige ordinære job.

Omkring L 32 vil jeg sige, at dér har man uden at lytte til den kritik, der har været, fastholdt de stramninger, der også lå i det oprindelige lovforslag. I et af de svar, som arbejdsministeren har givet til Arbejdsmarkedsudvalget, siger ministeren, at i dag er de 50-54-årige omfattet af samme rettigheder og pligter, som alle andre. Men alligevel fastholder ministeren og dermed også flertallet uden overhovedet at begrunde det med et eneste ord, at der skal ske en stramning for de 50-54-årige; at de skal kunne falde ud af dagpengesystemet.

Men der er ingen begrundelse for det, for den ret og pligt, de har til aktivering, eksisterer også i dag, så den eneste begrundelse, der er for stramningerne, er, at man ønsker, at der er en gruppe lønmodtagere, der skal glide ud af dagpengesystemet. Og så er det nærmest at føje spot til skade, at man siger, at når de så er røget ud af dagpengesystemet, ja, så har de mulighed for af deres bistandshjælp, som de kun får, hvis deres ægtefælle ingen indtægt har, at betale det nye forhøjede kontingent for at kunne oppebære retten til på et senere tidspunkt at gå på efterløn.

Det samme kan man jo sige omkring afkorting af dagpengeperioden. Der findes ingen, og der er ikke under udvalgsbehandlingen fremkommet et eneste ansvarligt argument for en afkorting af dagpengeperioden. Det er og bliver et ønske om, at man vil lave nogle stramninger. Det vil i allerbedste fald, hvis der kommer en fortsat vækst i beskæftigelsen – nu er der kommet et midlertidigt bræk, og prognos-

serne er jo ikke for muntre – muligvis ingen betydning have, men er der en uforandret ledighed i den størrelse, vi kender i dag, ja, så ved vi, at der vil være arbejdsløse, som vil falde ud af systemet, og der vil være 50-54-årige, der vil falde ud af systemet.

Det er urimeligt, at Socialdemokratiet har fundet det vigtigt at lave et forlig med de borgerlige partier, som beviseligt medfører stramminger, og som ikke indeholder de forventede forbedringer, som man skulle ønske og forvente af en socialdemokratisk ledet regering.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Ole Sohn holdt en udmærket tale, hvor hr. Ole Sohn fremførte, at der var en række ting, som han mener ikke er blevet præciseret, og derunder nævnte han spørgsmålet om ændringen af puljeforbud til ordinære job. Jeg mener, at det afhænger af arbejdsmarkedssituationen. Hvis arbejdsmarkedssituationen er sådan, at man kan tage nye ind, og der kan skiftes ud, så kan man jo udmærket gøre det på den måde, at de så kan blive erstattet med mere ordinære job.

Det andet, hr. Ole Sohn snakkede om, var det her omkring rotationsordningerne. Jeg må sige, at jeg finder ikke, at det ikke kan lade sig gøre, også selv om der i og for sig ikke er nogen pligt, for det hænger jo sammen med, om arbejdsmarkedet er i den situation, at man faktisk er derhenne, hvor man kan sige, at det her er fornuftigt for den udvikling, der skal være, og det vil sige den udvikling, som man har sammen.

Så til sidst: Det eneste, jeg kan se, er, at man ikke har fået det her med AER-ordningen gennemført og ikke har fået den forpligtelse lagt på arbejdsgiveren. Men jeg må jo her understrege, at vi er i den situation, at der er en aftale, og den forpligter alle tre parter, og hvis vi skal til at kigge på den forpligtelse efterfølgende, jamen så er der jo et instrument.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg er nødt til at sige, at jeg giver ikke fem flade øre for hr. Ole Sohns evner til at kigge ud i fremtiden. Vi har hørt den sang, som hr. Ole Sohn kom med her fra talerstolen i dag, hver evig eneste gang, vi har diskuteret arbejdsmarkedsreform i dette hus: nemlig forudsigelser om, at folk ryger ud af dagpengesystemet osv.

Det eneste, vi har at glæde os over på baggrund af hr. Ole Sohns tale, er, at det normalt ikke plejer at holde stik. Det har ikke holdt stik indtil nu – det er der da grund til at glæde sig over – og jeg tror heller ikke, det kommer til at holde stik denne gang.

I øvrigt er det interessant at høre hr. Ole Sohn stå her på talerstolen og totalt undlade at nævne nogle af de meget centrale elementer, der er blevet ændret undervejs i lovbehandlingen. Det er elementer, som hr. Ole Sohn stod og skældte ud over under førstebehandlingen. Det var omkring referenceperioden, det var omkring de få, der evt. måske osv. kunne ryge ud som 50-54-årige, som nu er sikret deres efterløn. Dette – såvel som referenceperioden – var et af de meget centrale punkter i hr. Ole Sohns tale under førstebehandlingen. Det har vi fået løst. Men ikke en stivelse om det fra SF's side.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Hr. Poul Erik Dyrland burde måske lytte lidt mere efter, mens andre talte, for så ville han faktisk vide, at jeg brugte megen tid på at omtale de 50-54-åriges situation, og jeg sagde også, at det er en ringe trøst, at man som 50-54-årig på baggrund af de stramminger, som regeringen lægger an til, nu kan bryde ud af systemet. Som en billig erstatning kan man få lov til af sin kontanthjælp, sin bistandshjælp, hvis man overhovedet kan få den, hvis man er berettiget til den, at betale det forhøjede kontingent. Det er en ringe trøst.

Det er en kendsgerning, at der er nogle, der kan ryge ud. Jeg har ikke sagt, at mange vil gøre det, det afhænger jo fuldstændig af beskæftigelsessituationen, og sådan har det været hver gang. Men nu er problemet bare det, at der er ingenting, der tyder på, at beskæftigelsen fortsat stiger, og så er der mange, der kommer ud i problemer.

Til hr. Ole Vagn Christensen: Hvorfor fokuserer Socialdemokratiet så ensidigt på, at der skal være forpligtelser for lønmodtagerne – de skal kunne ryge ud, hvis de afkorter dagpengesystemet, selv om de er 50-54 år – mens der ikke er en stivelse, som forpligter arbejdsgiverne, hverken om uddannelse, personaleplanlægning, jobrotationsordninger eller en AER-ordning?

Der er nogle gyldne hensigter, som man håber de lever op til, men hvorfor ikke lave gen-

sidige forpligtelser, altså både forpligtelser for lønmodtagerne og tilsvarende forpligtelser for arbejdsgiverne? Det har man ikke ønsket alene af den grund, at man skulle tilgodese sine nye samarbejdspartnere på den borgerlige fløj. Vi kan jo lige så godt erkende det, sådan som det er. Hvorfor siger Socialdemokratiet ikke tingene, som de er?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu mener jeg, at vi skal snakke om tingene, som de ser ud, og det gør vi ikke ved at stå her og snakke om de 50-54-årige på den måde, som hr. Ole Sohn lægger op til.

Der er jo ingen 50-54-årige i dag i den gruppe, der på nogen måde kommer i klemme eller kan ryge ud. Det er jo ikke det, der er situationen. Det, der er situationen, er, at vi snakker om, at der skal gøres en særlig indsats for de 45-49-årige.

Og så må jeg også sige til det, som hr. Ole Sohn igen kommer frem med omkring forpligtelserne, at jeg synes, det er meget interessant. Men hr. Ole Sohn er jo lige som jeg gammel fagforeningsmand og ved, at når vi har indgået en aftale, så forventer vi, at alle parter lever op til den aftale, og sådan er det også med en trepartsaftale.

Lad os nu se, inden vi begynder at snakke om alt det fordærv og al den ulykke, det kan medføre, lad os da konstatere, om ikke der er vilje til også at leve op til det, man selv har været med til at forpligte sig til, i dette tilfælde også arbejdsgiverne.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg går da ud fra, at vi er enige om, at løvændringen ikke bare gælder i dag, men også fremover. Den gælder også for de 45-49-årige, som bliver 50-54-årige, så man skal jo også se på lovens konsekvenser ud i fremtiden.

Her er der altså mulighed for, at man kan glide ud af systemet, på trods af at der ingen argumenter har været for det. Hr. Ole Vagn Christensen ved godt, at der ikke har været et eneste argument fremme under udvalgsbehandlingen, som kunne godtgøre nødvendigheden af at stramme reglerne for de 50-54-årige. De er i dag omfattet af de samme rettigheder og pligter.

Hvis arbejdsformidlingen levede op til sit ansvar, havde man aktiveret de 50-54-årige, og

hvis arbejdsgiverne på det private arbejdsmarked levede op til deres forpligtelser, havde de antaget dem. Men der er jo ingen, der ønsker at antage 50-54-årige. Selv inden for Arbejdsministeriet ses det jo med al ønskelig tydelighed, at er man over 50 år, er man på den sorte liste. Det er meget få, der bliver ansat inden for det offentlige, når de er over 50 år. Generelt er det jo sådan, at er man over 35 år, er man ikke vellidt inden for det offentlige.

Til sidst vil jeg sige: Ja, jeg er gammel fagforeningsmand. Jeg er måske ikke så gammel som hr. Ole Vagn Christensen, men jeg har aldrig nogen sinde lavet en overenskomst med en arbejdsgiver uden at sikre mig hans underskrift. Jeg tror ikke; jeg bruger den med, at tillid er godt, men kontrol er bedre, og en underskrift er uvurderlig, når forpligtelserne skal efterleves på begge sider af bordet.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil sige til hr. Ole Sohn, at jeg tror, det er gået op for hele den danske befolkning og alle andre også, at arbejdsgiverne har sagt ja til det forlig, der ligger. Jeg tror, at den underskrift, man har givet dér, er bedre end den underskrift, man kan give på et stykke papir over for en meget lille gruppe. Her har man udstillet over for alle, at man mener, at de mål, man har stillet op, kan arbejdsmarkedets parter og regeringen sammen nå.

Lad os så komme tilbage til de 50-54-årige: Det, vi taler om – og det er jeg glad for at hr. Ole Sohn erkender – er de 45-49-årige, og hvad er situationen her? Situationen her er, at det, der før har været gældende, har været at sikre, at ingen under 45 år med de 600.000 jobåbninger, der har været i det sidste års tid, kom i den situation, at de faldt ud.

Jeg mener, at a-kasserne har løst deres opgave, og det tror jeg også de vil gøre i fremtiden, når vi taler om de 45-49-årige.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg er nødt til at sige til hr. Ole Vagn Christensen, at der faktisk står i bemærkningerne som argumentation – og det står i øvrigt også i flertallets indstilling – at man skal kunne bevare sin efterløn, selv om man glider ud af dagpenge-systemet. Flertallet i Arbejdsmarkedsudvalget forventer altså, at der er nogle, som glider

ud af systemet som 50-54-årige. Det bliver brugt i argumentationen.

Jeg vil gerne sige til det med forpligtelserne, at så forstår jeg ikke, hvorfor hr. Ole Vagn Christensen og Socialdemokratiet afviste LO's forslag. LO kom med et forslag om at indføre en AER-ordning, og ved hr. Ole Vagn Christensen, hvorfor det blev afvist? Det blev afvist, fordi arbejdsgiverne, som havde givet tilsagn om at medvirke, sagde nej til forslaget. De skulle ikke forpligtes på noget som helst. De skulle kun give de pæne ord. Ingen forpligtelser er der.

Så vil jeg i øvrigt også godt lige afslutningsvis spørge ministeren: Hvilke konsekvenser får det for en medarbejder, hvis vedkommende ikke møder frem på arbejdsformidlingen på en G-dag, altså på en dag, hvor man ikke modtager dagpenge?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Ole Sohn talte om den sikring, man har indbygget – man kunne jo sige, at man har gået med livrem, og at man nu også har taget seler på – i den bestemmelse, som er blevet gennemført, og som hedder, at hvis man skulle komme i den situation, at man falder ud, er man i hvert fald ikke derhenne, hvor man ikke vil kunne få sin efterløn.

Det tager hr. Ole Sohn som et udtryk for, at så er der nogle, der vil falde ud. Jeg ser det mere, som om man både har taget livrem og seler på, hvis nogle skulle komme i den situation. Jeg har stor tillid til, at a-kasserne nok skal løse den opgave med hensyn til de 45-49-årige. Som jeg sagde, har der været 600.000 jobåbninger, så det har altså ikke været sådan, at der ikke har været muligheder for at få dem drejet ind på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg vil godt sige til hr. Ole Sohn, at i Socialdemokratiet tror vi ikke på, at fordi vi har gennemført arbejdsmarkedsreform III, er der nogle, der falder ud af dagpengesystemet i aldersgruppen 50-54 år. Det tror vi ganske enkelt ikke på. Det er hr. Ole Sohn, der den ene gang efter den anden har stået på denne talerstol og forudsagt, at et stort antal personer røg ud af systemet på baggrund af disse regler – med den konsekvens, at de mistede deres efterlønsret.

Men her har man valgt at lytte til hr. Ole Sohn. Man har lavet den sikkerhedsventil, der er vedrørende efterlønnen, men det er der ingen kvittering for, og det var det, jeg konstaterede før.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne give hr. Poul Erik Dyrlund en indrømmelse. Jeg håber da bestemt ikke, at der er så meget som en eneste, der ryger ud af dagpengesystemet. Men det ændrer ikke ved den kendsgerning, at vi er nødt til at lave en lov, som også giver sikkerhed for folk, og jeg forstår da slet ikke, at Socialdemokratiet har haft så stor tiltro til, at arbejdsgiverne vil leve op til deres forpligtelser, uden at de reelt bliver ansvarliggjort med en underskrift.

Det kunne også have hjulpet finansministeren, at arbejdsgiverne havde bidraget til en AER-ordning. Staten havde ikke været nødsaget til at hæve efterlønskontingentet så drastisk, hvis man også havde sørget for, at arbejdsgiverne bidrog til løsningen af hele aktivering-sindsatsen.

Men Socialdemokratiet har jo lagt sin fulde politiske fremtid på arbejdsmarkedsområdet i de kommende år i hænderne på Venstre og De Konservative. Det koster naturligvis, og det er jo den pris, som det er lidt svært for hr. Poul Erik Dyrlund at erkende.

Formanden:

Fru Jette Gottlieb som ordfører.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne sige samlet om regeringens ændringsforslag, at de i alt det væsentlige er udtryk for, at forligsparterne har bøjet sig for presset af virkeligheden. Regeringen er blevet klar over, at nogle af forslagene har utilsigtede virkninger, eller at nogle af formuleringerne er uklare eller eventuelt misfortolkelige.

Her tænker jeg selvfølgelig på forlængelsen af referenceperioden. Det er noget, som vi gerne vil støtte. Det er da en indrømmelse, som vi er glade for er sket. Men jeg tænker også på de præciseringer, der skal forklare, hvordan loven skal forstås, og det er ikke helt uvæsentligt. De ting var formentlig blevet grebet, hvis dette lovkompleks havde været genstand for almindelig, normal lovbehandling og f.eks. havde været sendt lidt rundt i virkeligheden til høring.

O.k., det er da al ære værd, at man ønsker at rette på de ting, om det så skal være så sent som i 11.-12. time og uden for betænkningen, hvor overgangsordningerne også kom til at omfatte nyledige. Det er vi da glade for, men det sætter jo unægtelig ændringsforslagene fra SF og Enhedslisten i relief.

Vi har foreslået, at loven først træder i kraft den 1. april, og det har vi selvfølgelig især gjort, fordi vi har set dette lovkompleks og de ændringsforslag, som er præsenteret i den sidste uge, med 37 forslag fra regeringen. 37 små bitte forslag måske, men hvert evig eneste af dem kræver en administrativ beslutning i en a-kasse om, hvordan det skal ske, en administrativ fortolkning, en forståelse og en vejledning af de ledige, som bliver underkastet alle disse regler. 37 ændringer inden for den sidste uge!

Nu er det sådan, at disse ændringer skal træde i kraft den 1. januar, og så forventer man åbenbart, at a-kasse-medarbejderne føler sig orienteret via pressen. Og så ser vi, at nogle af de mest lovkyndige presselæsere, nemlig Ritzaus journalister, oven i købet misforstår det så omfattende, at de tror, at de forslag, som SF og Enhedslisten har stillet om en udskydelse af ikrafttræden, bliver vedtaget.

Og hvorfor tror de det? Det gør de, fordi det er almindelig sund fornuft. Enhver kan jo sige sig selv, at inden den 1. januar kan man ikke være færdig med betænkningsarbejdet, bekendtgørelsesarbejdet, cirkulærearbejdet, vejledningsarbejdet og vejledningen ned i systemet til dem, der faktisk skal udøve det. Det kan enhver sige sig selv, og når man så har 37 ændringsforslag fra regeringen inden for den sidste uge at fremlægge, som disse folk altså skal forholde sig til, ja, så er der sådan set kun tilbage at sige, at den eneste forsvarlige mulighed da er at udskyde ikrafttræden i de 3 måneder.

Det er ikke mere end 87 timer siden, vi havde en lignende debat i forbindelse med efterlønsdebatten. Her blev venstrefløjen svinet til her fra talerstolen af forligspartierne, fordi vi tillod os at mene, at det var uforsvarligt, at man bad folk om at betale kontingent til noget, som de ikke havde kendskab til hvordan blev udmøntet.

Det er ikke 87 timer siden, vi blev gjort til de rene spillfægttere, til, at vi stod heroppe og talte mod bedre vidende, og hvad ved jeg. Og for kun 24 timer siden bøjede regeringen så af og indrømmede, at det godt nok var uforsvarligt at indføre det uden den periode på 3 måneder.

Man kunne da håbe på, at ikke bare regeringen, men måske især forligspartierne, som i det her tilfælde nærmest blev overrumplet af regeringens bøjelighed, at i det mindste forligspartierne måske kunne indse nødvendigheden af at give den tid, der skal til, for at det ikke bliver den rene uforsvarlighed.

Og så vil jeg godt sige om selve formålet med dette lovkompleks – og især vil jeg gerne sige det i forhold til den debat, der kørte her for lidt siden – at man må jo indse, at selve formålet med dette lovkompleks jo er at få folk ud af dagpengesystemet, for hvis man ønskede den øgede indsats, kunne man bare gøre det inden for det eksisterende lovkompleks. Hvis man ønskede noget andet, behøvede man ikke at stramme, eller sagt på en anden måde: Hvis beskæftigelsen er stigende, er der ikke behov for de ændringer, som man nu har vedtaget, for så er der ikke nogen, der havner i de yderste ledighedsperioder.

Hvis beskæftigelsen er faldende, er situationen jo netop den, at så ryger folk ud, og dér, hvor regeringen sætter sig mellem to stole, er, at den ikke vil indrømme, at selve formålet med disse stramminger er, at de folk, som ikke har funktionærlignende ansættelsesvilkår på arbejdsmarkedet, bliver jaget ud af dagpengesystemet med henblik på en anden forsørgelse i bistandssystemet. Det er selve formålet med loven, og det kan man ikke tale sig ud af.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg har lige et par enkelte bemærkninger til fru Jette Gottlieb, og det er til noget i starten af hendes indlæg.

Fru Jette Gottlieb sagde, at regeringen har lyttet. Det er rigtigt, og det gør en regering altid. Men det, der også er rigtigt, vil jeg sige til fru Jette Gottlieb, er, at regeringen loyalt formidle lovforslagene ud fra, hvad man mente, der var teksten i trepartsaftalepapiret.

Jeg synes ikke, man skal bebrejde regeringen, at den så bagefter kommer og siger, at efter at det nu er blevet gennemgået, og efter at det har været drøftet, er der 34 ændringer, tror jeg, fru Jette Gottlieb sagde, der er nødvendige. Dem lever man så op til, og det forandrer man så.

Jeg synes, det er et godt og et grundigt parlamentarisk arbejde, der her er foregået, og det synes jeg ikke man skal bebrejde regeringen; jeg synes, man skal sige, at det er man stolt af og det er man glad for. Det var også det, fru Jette

Gottlieb gjorde, da hun sagde, at regeringen har lyttet.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu skal vi også passe på, at vi ikke skærer alt over én kam, for de ændringsforslag, der ligger til L 30, er yderligere stramminger, mens de ændringsforslag, der ligger til L 31 og L 32, stort set er imødekommelse af kritik; så det kan ikke alt sammen behandles under én hat.

Jeg er enig i, at det er al ære værd, at regeringen ændrer det. Men så vil jeg spørge hr. Ole Vagn Christensen, om de a-kasse-medarbejdere, der reelt skal udøve det her i forhold til de medlemmer, for hvem det betyder dagpenge eller ikke dagpenge, om de a-kasse-medarbejdere, der skal vejlede disse folk, kan være tjent med, at det kendskab, de har til 37 små ændringer på det tidspunkt, har de fået via avisen eller på anden måde. Det er ændringer, der hver især er eksistentielle for den enkelte ledige, som hver især har betydning for, om den enkelte får sine dagpenge eller ej, som hver især har betydning for, om den enkelte får 100 pct. dagpenge, 82 pct. dagpenge, 80 pct. dagpenge, 50 pct. dagpenge, eller hvad det nu er.

Kan hr. Ole Vagn Christensen forstå, at det kan være nødvendigt med et tidsrum til at sætte sig ind i de ting, så man kan foretage en vejledning på forsvarlig vis?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg kan udmærket forstå, at det er nødvendigt at have tid for at kunne gøre sit arbejde, men jeg kan ikke forstå, at vi skulle være i den situation, at det, som kan få betydning i fremtiden, og som allerede nu er så klart, som det er, efter at vi bliver færdige med det i dag, skulle være noget, som man ikke skulle kunne være i stand til at nå at informere om.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg er meget glad for den bekræftelse, for så mangler jeg kun at få en bekræftelse på, at når man har vedtaget de her stramminger fra forligspartiernes side, så er formålet med dem, at folk ryger ud af dagpengesystemet, hvis de ikke opfylder de næsten funktionærlignende ansættelsesforhold, som ligger i dem, altså at selve ønsket om at stramme er begrundet i, at man ønsker, at de mennesker, der ikke har den type

tilknytning til arbejdsmarkedet, skal ryge ud af dagpengesystemet.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg mener, at det sidste forhold, som fru Jette Gottlieb var inde på her, er der også taget højde for i den lovgivning, der nu er lagt frem, idet der er taget højde for, at der skal gøres en særlig indsats for netop at fastholde de mennesker på arbejdsmarkedet, som er 49 år, og som fylder 50 næste år.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Så mangler jeg kun lige at blive sikker på, at hr. Ole Vagn Christensen er enig med mig i, at lige præcis den ekstra indsats for de 49-årige kunne man snildt have haft selv med det eksisterende lovkompleks, og at når man føler, at man er nødt til at stramme reglerne derudover, så er det for at sikre, at de folk ikke bliver hængende i dagpengesystemet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser. (Lediges muligheder for selvvalgt orlov til uddannelse og selvvalgt deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser m.m.).

Ændringsforslag nr. 1-7 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes, idet 11 stemte for, 89 imod.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges derefter afstemning vedrørende lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. (Tidlig aktivering m.v.).

Ændringsforslag nr. 1-14 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15 forkastedes, idet 11 stemte for, 90 imod.

Ændringsforslag nr. 16 og 17 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18 forkastedes, idet 11 stemte for, 90 imod.

Ændringsforslag nr. 19-21 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges sluttelig afstemning om lovforslag nr. L 32: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Udvidet ungeindsats, afkortning af dagpengeperioden, fremrykning af aktivperioden m.v.).

Ændringsforslag nr. 1-6 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 forkastedes, idet 11 stemte for, 90 imod.

Ændringsforslag nr. 8 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 forkastedes, idet 11 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 10-12 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 forkastedes, idet 11 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 14 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 21 uden for betænkningen af arbejdsministeren (Ove Hygum) vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 19 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20 forkastedes uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvad kan statsministeren oplyse om Danmarks forhold til euroen, herunder om regeringens planer om at lade afholde en folkeafstemning med henblik på, at Danmark skal opgive sin egen valuta og tilslutte sig euroen?«

Af Kristian Thulesen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Egil Møller (DF) og Peter Skaarup (DF). (Forespørgslen anmeldt 12/11 98. Fremme af forespørgslen vedtaget 18/11 98).